

ЄВГЕН КРИМЕНКО

---

КРІЗЬ

---

ПРИЗМУ

---

ВІЧНОСТІ

---

ПОЕЗІЇ



**EWHEN KRYMENKO**  
**THROUGH THE PRISM OF ETERNITY**  
**P O E T R Y**

Проект обкладинки — Роман Завадович, мол.

Накладом автора

Тираж — 500 примірників

Linotypesetting by Stauropregon Prtng. Co., Chicago, IL  
Offsetprinting by Star Litho Art Co., Chicago, IL

Made in USA

**ЄВГЕН КРИМЕНКО**

**КРІЗЬ ПРИЗМУ ВІЧНОСТІ**

**ПОЕЗІІ**

**ЧІКАГО — 1988**

Автор цієї збірки, Євген Іванків (поетичний псевдонім — „Кривенко”), народився 4 грудня 1921 р. в Стрию, Зах. Україна. Після закінчення гімназії почав богословські студії у Львові і закінчив їх у Зальцбурзі, Австрія. У 1978 р. одержав магістерський ступінь з богословії з Українського Католицького Університету в Римі за магістерську працю „Вічний Великдень”, яка була друквана в „Богословії” та появилася також окремою книжкою.

Свою поетичну творчість почав автор ще в університетський роках і, з довгими чи коротшими перервами, продовжує по сьогоднішній день. Написав також багато статей на богословські, обрядові й церковно-ідеологічні теми, які поміщував у „Церковному Віснику”, видаваному парафією св. Володимира і Ольги в Чикаго, у „Світлі”, „Новій Зорі”, „Патріархаті”. в Українському Православному Слові”, „Богословії”, „Дзвонах” і в інших журналах. Виголосив теж ряд доповідей на вищезгадані теми.

Релігійний світогляд Є. Іванкова-Кривенка. чітко виявлений в його статтях і віршах, тісно пов'язаний з літургічним життям рідної української Церкви та з її тисячолітніми східними традиціями.



***Євген Іванків  
(Крименко)***



## ПЕРЕДМОВА

*Пропонуємо Шановному Читачеві збірку віршів Євгена Крименка під заголовком „Крізь призму вічності”. Багато з цих віршів було друкованих в „Церковному Віснику” (двотижневик парафії св. Володимира і Ольги в Чикаго) з нагоди більших свят та важливіших подій в українському церковному житті. До збірки ввійшли і ніде не друковані, раніші поезії, особисті з ліричним забарвленням, настроєві та найновіші рефлексійно-філософські.*

*Ця нововидана збірка поезій виявляє, що Євген Крименко — людина скристалізованих давно поглядів, так у сфері духовій, як й у відношенні до земських вартостей. Це знаходить широке відбиття у гарних поетичних рядках, фраззах.*

*Головними його засобами: промовиста, кольоритна образність, вмiле користування метафорами, контрастами, а вживання релігійно-літургiчних висловiв надає вiршам специфiчного, оригiнального забарвлення („В лiску кадило вiгер роздуває” чи „Блакитнi ризи небо одягає” — „Молебень”). Крименко пише традицiйно, зберiгаючи точно закони ритмики i римування, вживає чотирирядковi строфи, в яких часто виступають двоскладовi стопи-ямби i трикладовi дактилi.*

*Збірка складається з п'ятих роздiлiв, поєднаних внутрi чимось спiльним: iдеєю-думкою,*

темою (наприклад важливі свята, Патріярх Йосиф, Тисячоліття), чи спільним підґрунтям.

Перший розділ „На грані двох світів” — це 12 віршів, різних формою і змістом, одначе пов’язаних спільною думкою: співвідношення людини (автора) до природи: до всього на ґрунті глибокої віри, отже до природи, до „світу” як до чудесних, таємничих творів Господніх. („Хто розгадає дивні Божі твори?” — „Біла казка”).

У згаданих віршах краса поетичних картин з природи, захоплення, поруч із глибокими рефлексіями передавані зрозуміло, безпосередньо. На особливу увагу заслуговує перший вірш „Ісход”, який можна назвати програмовим. Автор — людина на грані двох світів: між улюбленим, залишеним рідним краєм і — невідомою, тривожною чужиною („Замовкли струни золотих ланів . . . і рідний край на обрії погас”; а там — „Заводів рев . . . модерний гимн заліза і бетону”). Автор (людина) роздвоєна між душевною рівновагою давнього, а непевністю невідомого „завтра”. Між світом ідеального „вчора” (залишене найгарніше найсвітліше!), і страхом перед брутальністю нової щоденности. Все таки, у цьому вірші і в інших золотою ниткою в’ється надія, а носталгія передається акцентами віри: „Вкажи нам путь, що заведе до дому!”

Цікавим винятком є полемічний вірш „Таїнство буття”, в якому автор перегукується у мові і стилі з віршем Павла Тичини „Не Зевес,



не Пан, не Голуб-Дух" і опрокидує його пантеїстичні ідеї, протиставляючи непохитну віру в чоловіколюбного Бога-Творця.

Другий і третій розділи, разом 20 віршів, „Українське Різдво" і „У світлі Великоднього Ранку", присвячені найбільшим християнським Празникам. У цих поезіях зображені вони як суто українські свята, — дві поезії такі і називаються „Українське Різдво" й Український Великдень", де традиція переплітається з великою Містерією — Таємницею, з чудовими спогадами, ремінісценціями з дитинства і з юних літ. У цих віршах — і віра і сподівання, які так природно наш нарід пов'язує із символікою цих свят. В них також і нотки носталгії й ідеалізація минулого в міру віддалення в часі і в просторі. У цих розділах часті, гарні персоніфікаційні вислови, в роді: „Прийдуть уночі розсміяні, бадьорі... мечами викрешуть в морознім небі зорі" („Три Празники"), чи „Плакучі верби сльози втерли та з усміхом глядять на світ" („Великодній ранок").

Четвертий розділ (6 поезій) — вірші зі спільним географічно-історичним підґрунтям Італії. Джерелами інспірації тут: Рим, місто парадоксів, де давнина руйнама, пам'ятками сплітається зі сучасністю, а світ поганський зі світом християнства.

Надзвичайно впливає неповторна краса Капрі й старий монастир на Монте Касіно, а цікаві рефлексії родяться у стін „вигаслого Везувія та знищених Помпеїв" — „Трагізмом з'єднана

*ця нерозривна пара, лихої долі витвір — жертва і тиран”.*

*Також і тут заторкує автор українську тематику у вірші „Український Рим”.*

*У кінцевому п'ятому розділі „За єдність Церкви і народу” — вірші, присвячені головним подіям, зв'язаним із присутністю Патріярха Йосифа у вільному світі („Зійшла нова доба світанком золотим” з вірша „Глава і Патріярх”). Теж вірші, присвячені важливим річницям та, зокрема, для звеличення українського Тисячоліття. Андрій Гнатишин скомпонував музику до двох віршів: „Велич Тисячоліття” і „Хрещення України”. Окреме місце займає поема „Заповіт Патріярха”, де у віршованій формі подані головніші думки Завіщання.*

*В цілому, збірка поезій суто ідеологічна, з глибоким релігійно-філософським і національним змістом, однак без моралізаторства і поучень.*

*У поезіях Євгена Крименка сильні акценти, що торкаються національної постави, християнської настанови та нашого місця в теперішньому світі. Вони віддані тактовно і стримано. („Боріться за правду . . . чужим не служіть” — звернення, часто повторюване Патріярхом Йосифом) („Привіт Патріярхові”).*

*Збірка поезій вартісна й актуальна, бо це вірші, з яких можна почерпнути наснагу, можна знайти і багато естетичного вдоволення.*

**Ірена Камінська**

НА ГРАНІ ДВОХ СВІТІВ

*І рідний край на обрію погас,  
Чужі поля холодно привітали . . .*



## І С Х О Д

І ми пішли . . . Вже близько бій гримів,  
Круті шляхи на захід нас манили,  
Ми відійшли . . . За нами ліс шумів,  
Жита тужили, плакали могили.

Погідний липень соняшно пестив  
Ряди возів у куряві дороги,  
Покров небесний путь благословив,  
А сірий шлях стелився нам під ноги.

І рідний край на обрію погас . . .  
Чужі поля холодно привітали,  
Чужинці нишком насміхались з нас,  
А туга й жаль нам серце розривали.

Замовкли струни золотих ланів,  
Не стало сіл у зелені діброви,  
Скрізь жах чаївся в темряві лісів,  
Скували землю сірих скель окови.

Заводів рев, твердий, різкий, мов сталь  
(Модерний гимн заліза і бетону)  
Ранив простори і понура даль  
В димах корилась богіві новому.

Мов гарний сон минувся Рідний Край  
У шумі піль із пахощами ночі —  
Він сниться нам неначе Божий рай,  
Де ангельські зірками сяють очі.

Ми зрозуміли: де машина — пан,  
Там свист сирен заглушить голос дзвону,  
Там чорна кузня — найпишніший храм,  
Там горе, сум, кінець всьому святому.

Та прийде час і атомний наш вік,  
Мов хижий звір сконає в муках смерти,  
І над землею трупів і калік  
Засяє сонце, вічне і безсмертне.

Спаси нас, Боже, в сумерках століть,  
Ми ж вірні все були Тобі Одному,  
І через море пороків, страхіть  
Вкажи нам путь, що заведе додому.

Тоді стрясемо пил чужих шляхів,  
Забудемо ісход і біль скитання,  
Як леготом повіє від степів  
Сердечний поцілунок привітання.

## В УКРАЇНУ

'Ти йдеш кудись, Діво Маріє,  
Хоч поле кругом процвітає,  
Весна трави-хвилі леліє,  
І сонцем нас ранок вітає.

І де Ти на ліс тільки глянеш,  
Там пташка вже пісню співає,  
На полі ногою де станеш,  
Там цвітка нова виростає.

Всміхнешся до грішника, Мати,  
І жаль йому серце зворушить,  
Заглянеш до вбогої хати,  
Твій погляд все горе заглушить.

Ти йдеш, аж гляди, потопає  
Село у садках, зеленіє  
Скрізь степ мов те море безкрає . . .  
'Ти йдеш в Україну, Маріє.

## МОЛЕБЕНЬ

Блакитні ризи небо одягас.  
Поля шовковий простягли покров.  
В ліску кадило вітер роздувас,  
Рожево схід розкрив молитвослов :

Вічно оспівана,  
Богом злеліяна,  
Сонцем осяяна,  
Цвітом замаєсна . . .  
Спаси, Богородице, нас.

Під образ рожі діточки складають,  
З висот над ними омофор повис,  
Серця радіють, а уста співають,  
Загомонів благальний Параклис :

Духом обручена,  
Скеле незрушена,  
Джерело радості,  
Кріпосте старости . . .  
Спаси, Богородице, нас.

Паломник чудотворних місць Її шукає,  
Аскет в пустині з Нею розмовля,  
Летун за Нею до небес літає,  
До Неї в сні сміється немовля :

Мати Спасителя,  
Душ Утішителя,  
Вірна Сопутнице,  
В гору Заступнице . . .  
Спаси, Богородице, нас.



Склонило сонце світлу авреолу,  
На заході розплився аметист,  
У храмі ночі, при небес престолі  
Срібlistий місяць служить Акафіст:  
    Зоре над зорями,  
    Земле між морями,  
    Шлях опромінений,  
    Раю відчинений . . .  
Спаси, Богородице, нас.

## ТАІНСТВО БУТТЯ

*(Відповідь на вірш П. Тичини  
„Не Зевс, не Пан, не Голуб-Дух”)*

Не космосу ритмічний рух,  
Не соняшні клярнети,  
А Слово-Бог, Предвічний Дух,  
Створив світи-планети.

Гримлять слова „Хай буде світ”  
Над прірвою нірвани —  
Й цілує перший сонця схід  
Гаї шовковоткані.

Дзвенить в раю пташинний спів,  
Цвітуть красуні-рожі . . .  
Труди вінчає творчих днів  
Людина — образ Божий.

Я був не я, у грі буття  
Я був лиш сонна мрія,  
Промовив Бог: хай буду я . . .  
І я вже думка й дія.

В невиннім вирі зір, світів  
Розкрив хтось руки щедрі . . .  
І я пізнав, що Ти не гнів,  
Лиш Батько милосердний.

## ПРИХІД ВЕСНИ

Усміхнулись цвітки пелюстками,  
Затремтіли від співів поля,  
Вже вітрець щось шепоче з гаями,  
Оживає пахуча земля.

Прокидаються гори . . . Ліниво  
Кучеряві підносять хребти,  
Зашуміли річки положливі,  
Мчаться з вітром в неznані світи.

Сподіваннями обрій ясніс,  
Сонце золотом ниви пряде,  
Проганяймо з сердець безнадію  
І радіймо! Весна вже іде!

## Р І К А

Пливе кудись ріка  
Мов пісня журавлина,  
Байдуже, що кругом  
Діброва запашна,  
Даремно кличе ліс  
В обійми темносині,  
Вона пливе вперед  
Мов музика сумна.  
Вона пливе вперед  
І тужно щось шепоче,  
І жаль стискає грудь,  
Що так вона сама  
Прямує в світ, та що ж,  
Спинитися не хоче,  
Бо десь далеко там  
Є море - вітчизна.

## ПРОЩАННЯ

Привітний шелест груш,  
лісів відвічну думу,  
Прощальний сонця блиск  
на кучерях гаїв,  
І неба голубінь  
і осени задуму  
З собою заберу  
в міста чужих країв.

Недільних дзвонів гимн  
і співи птичих хорів,  
Таємний шепіт зір  
в вечірній тишині  
І гордість синіх гір  
і далечінь просторів  
На віки збережу  
у серця глибині.

## ГОРИ

Далеко там гори мов тіні синіють,  
Далекі від горя й турбот,  
Сини землетрусів, нащадки стихії.  
Владики небесних висот.

Ліси їх малюють, поля вишивають,  
Різьблять їх безодні страшні,  
У хмарах свої горді чола купають,  
Заслухані в громів пісні.

Суворі, понурі . . . й невинні мов рожі,  
Чужий їм весь бруд життєвий,  
Не знають неслави ці велетні Божі,  
Їх вік непорочний, святий.

Далеко там гори мов тіні синіють,  
Далекі від горя й турбот,  
Сини землетрусів, нащадки стихії,  
Владики небесних висот.

## ЗАХІД СОНЦЯ

Не крийся ще, сонце, в червоній заграві,  
Світи ще хоч трохи, прекрасне,  
Бож радість вся наша з тобою погасне,  
Чому плеш проміння криваві?

Не крийся ще, сонце . . . Дивись, сині бори  
Так тужно шумлять за тобою,  
Здається без тебе весь світ сиротою,  
Не крийся ще, сонце, за гори.

Не крийся ще, сонце . . . Світи ще хвилину,  
Заглянь ще в далекі простори,  
А знайдеш у світі найбільше десь горе,  
Спинись . . . Ти глядиш в Україну.

## ОСІННЯ КАРТИНА

Ліси за селом  
У червонім жупані  
Безжурно шумлять  
Собі в соняшні дні,  
Мов ті у неділю  
Старці на поляні,  
Що згадують юні роки чарівні.

Та тільки сховається  
Сонце за хмари,  
Вітри загравають  
Вже думи сумні,  
Пожовклі ліси  
Мов зловіщі примари  
Вже тризну справляють по літі й весні.



## ЗАГРАВА ОСЕНИ

Палають у вогнях діброви,  
В пожежі дерева гаїв,  
Берези мов свічки воскові  
Освічують крутіж шляхів.

Дорогами дуби старезні  
(Руді чуби їм вітер рве)  
Мандрують у світи безмежні,  
В імлисту безвість час пливе.

Таємні пряжи-чарівниці  
Беруть із лісу листя жар,  
Прядуть для осені-цариці  
Барвистий килим, їжній дар.

Вогнем горять ліси прекрасні,  
Жевріють в полум'ї красок,  
Зима як прийде, все погасне  
Під сніжних дотиком зірок.

## БІЛА КАЗКА

Куди не глянеш — біла далечінь  
У блиску снігу, мов кришталь, ясніє,  
Буденний світ, здається, щез, мов тінь,  
Осталась тільки біла казка-мрія.

Небесних зір відкритий пантеон . . .  
Морозна ніч, засніжені простори,  
Хто знає з нас, де дійсність, а де сон?  
Хто розгадає дивні Божі твори?

Далеких замків бачу я вершки . . .  
Там у хоробах співи не вмовкають,  
У хороводі місяць і зірки,  
А срібні дзвони ще гостей скликають.

Сніжинки пухом вистелили путь,  
Мов велетні ідуть в гостину гори.  
Ось на льоду цвітки в садку цвітуть,  
З небес лунають Херувимські хори.

Немає місця тут на злобу, гнів,  
Терпіння смерти люди вже не знають.  
І серед снігу, осяйних льодів  
У щастю їм віки так проминають.

Куди не глянеш — біла далечінь  
У блиску снігу, мов кришталь, ясніє,  
Буденний світ, здається, щез, мов тінь,  
Осталась тільки біла казка-мрія.

## УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО

*Різдво це українське — зоряно-іскристе . . .  
Нас тут благословить з чужого небозводу.*



## ТРИ ПРАЗНИКИ

„Бо прийдуть до тебе три празники в гості . . . ”  
(З народної колядки)

Приїдуть уночі, розсміяні, бадьорі . . .  
На санях привезуть вертеп, свічки, ладан,  
Мечами викрешуть в морознім небі зорі,  
Гукнуть: „Це ми, Різдво, Новий Рік і Йордан!”

Різдво постукає у кожні двері хати:  
„Мерщій ставайте всі! Співайте ,З нами Бог!”  
Поганець Ірод щез, минулись каземати,  
Спасіння час настав без горя і тривоги”.

Новий Рік, поклонившись, стане віншувати:  
„Дай, Боже, щастя вам на звільненій землі!  
Пригорне брата брат, хай усміхнеться мати,  
Хай золото пшениць заблісне на ріллі”.

Йордан же посвятить Дніпро і Чорне море,  
Обмиє сльози, кров, згасить руїн пожар,  
І поблагословить розмолені простори,  
А копули церков підійме аж до хмар.

І вістка полетить, заграє дзвоном-зовом,  
Полине в далечінь, за гори і моря,  
Що в нас над славним Києвом і вірним  
Львовом  
Зійшла в цю ніч ізнов Христа свята зоря.

## МІСТЕРІЯ РІЗДВА

Святкова тиша променіс,  
Село в німій молитві жде  
Зорі . . . день гасне, рожевіс  
В пурпурі ліс, Різдво іде.

Зійшла зоря . . . свічки воскові  
Горять на прибраних столах,  
Надворі сніжних фей шовкові  
Сіяють ризи на полях.

Схилились голови старечі  
Під тягаром минулих літ,  
Ясніють лица молодечі  
Мов сонця усміх, рожі цвіт.

В куті дідух шумить, шепоче  
Про золоті пшениць лани,  
А за вікном пісні діточі  
Про чудо білої зими :

Про Бога, що родивсь на сніні,  
Про Матір Діву, про царів,  
Що принесли дари Дитині,  
Про янголів веселий спів.

Забулось горе . . . коляд звуки,  
Різдвяний чар, тепло, любов  
Гоїли біль, охлялі руки  
Спочили в мирі молитов.



Святкова тиша променіє,  
Село в пеленах сніжних спить,  
Спинився час в руках Месії . . .  
Й зірками вічність мерехтить.

## ПРЕДВІЧНИЙ БОГ

Предвічний Бог витає поміж нами,  
Прийшов на землю довгожданий Гість,  
І небо усміхається зірками,  
І світ голубить чудо-благовість.

А коляд звук, врочистий голос дзвонів  
Приносить нам чар-мрію давніх літ:  
Свят-Вечір у срібlistому хітоні,  
Невинних втіх благословенний світ.

Приносить нам село, мов на картині,  
Засніжене, і церкву на горі;  
Дідух, кутя в кожнісінькій хатині,  
Колядники — під сяєвом зорі.

Ніяка віддаль, ані час крилатий  
Не вирве з серця рідного Різдва,  
До батьківської кликатиме хати  
Нас „Бог Предвічний”, нічка зимова.

Предвічний Бог витає поміж нами,  
Прийшов на землю довгожданий Гість,  
І небо усміхається зірками,  
І світ голубить чудо-благовість.



## РІЗДВЯНИЙ СПОМИН

У місячнім блиску сніг ярко мінився,  
І усміх морозний завис на зірках,  
Як дивна новина „Христос народився”  
В піснях залунала на сонних полях.

Ялинка у світлі свічок потопає,  
В куті сніп пшениці, кутя на столі,  
Ось зоряне небо в вікно заглядає,  
А хата мов казка, мов рай на землі.

Матуся нам страви смачні подавала,  
У радості й мирі вечеряли всі,  
Далеко десь в місті дівтора співала,  
Якось дивна ясність зоріла в душі.

\*\*  
\*

Роки йдуть, минають . . . Незнані дороги  
В далекому світі усіх нас ще ждуть.  
Чи в батьківські вернемось знову пороги?  
Чи, може, сніги всі шляхи заметуть?

Тому, як сріблиста зима завітає,  
Хай пісня-колядка лунає до зір,  
Хай спомин зболілі серця звеселяє,  
Хай сняться степи нам, вершки рідних гір.

## РІЗДВО ІДЕ

Різдво іде . . . засніжено, врочисто.  
Ступає легко білою жодою,  
Тремтить у небі зірка променисто,  
Дзвонить вселенна співом-колядою.

Як і колись, засіли до вечері,  
Кутя, дідух, ялинка край віконця,  
Крізь мряку, ніч, холодні хмародери  
Душа летить у світ краси і сонця.

Ось Вифлеєм: блискучу авреолю  
Вкладає ангел на чоло Дитяти,  
Звіщає людям радість, мир і волю,  
Усміхнено глядить Пречиста Мати.

Вогнем надхни нас, Боже, візіями,  
Відкинь від нас зневіру, смуток, втому  
Й героями з іскристими мечами  
Дозволь, Христе, вернутися додому.

Поцілувати предківські собори,  
Антихристів із рідних піль прогнати.  
А дзвоном волі потрясти простори  
І грімко „Бог Предвічний” заспівати.

Різдво іде . . . тасмно. тихо, ніжно.  
У світлих ризах, з небом і зірками,  
Земля вклонилась молитовно, сніжно.  
Вітає нас колядками-піснями.

## НАРОДЖУЄТЬСЯ БОГ

Народжується Бог . . . І вічності перлини  
Сніжинками пушисто із небес пануть,  
В обіймах світ заснув Господньої Дитини  
І зоряно блистять життя таємна путь.

Воплочується Правда і брехні окови  
Розчавлені лежать, а вільний людський дух  
Вже лине у Вертеп до джерела обнови,  
Летить кризь ніч, сніги шалених завірюх.

Незаходиме Сонце сходить в Вифлеємі  
І ніч перетворилась в невечірній день,  
Земля неначе рай в розкішному Єдемі,  
Здригнулись небеса від гомону пісень.

Вже Видимим стає Невидимий, Відвічний . . .  
І в величі церков засяє Київ, Львів . . .  
Різдвяна благовість полине: „Бог Предвічний  
З'явився й розгромив новітніх іродів”.

Народжується Бог . . . Здійснились давні мрії,  
Ось Ангели зійшли, дзвенить їх спів-привіт,  
Дарунок принесли маленькому Месії:  
Зірки на небесах і сніжно-білий світ.

## ПРИЙШЛО РІЗДВО

Прийшло Різдво . . . І спомин в серці оживає,  
Минулий сниться світ, забутих мрій, казок . . .  
Вселенна веселиться, Божий люд співає  
І ніжно нас вітає друг зими — сніжок.

Ось сяє угорі покров зі срібла тканий,  
Надолі непорочно біла далечінь,  
У хаті запах свіч і мир Ісусом даний  
І дійсністю стає містерія видінь:

Вже зірка мерехтить, новину сповіщає  
Про Бога на землі, що древній рай відкрив  
І радість нам приніс і всіх благословляє,  
Дитячою рукою небо прихилив.

Прийшло Різдво . . . дивлюсь: світ сірий  
непривітний.

Кругом лежить чужа, понура далечінь,  
Минувся казки світ так, як зникають квіти  
В осінній час, лишають суєту і тлінь.

Прийшло Різдво . . . дивлюсь і перша зірка  
сходить.

Як сходила колись у рідному краю,  
І вірю: з нами Бог! Нас вічно супроводить  
Народжений Христос в час миру і в бою.

В Різдвяну Ніч прилине благовість зі Сходу.  
Що впало царство зла під ангельським мечем,  
Тоді з чужих країн крізь гори, через воду  
Зоря нас поведе у рідний Вифлеєм.

## УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО

Різдво . . . Господній дар, колядка з України,  
Зими пухкий кожух окутав сонні села,  
Зоря благовістить, втекли зловіщі тіні,  
Красується земля, оновлена й весела.

Різдво це українське — зоряно-іскристе . . .  
(Нас тут благословить з чужого небозводу).  
Воно таке святе і непорочно-чисте,  
Як Бог-Дитя, що з неба на цей світ приходить.

Як Божий Заповіт воно, тверде й суворе,  
Іде з січневими морозами й снігами,  
Кріпить воно слабких, а деспотів поборе,  
І силою з висот зітре пекельні брами.

Різдво . . . і серед снігу — подих чорноземний  
І пісня про жита, де маки процвітають,  
Про ластівки привіт, весну дзвінку й таємний  
Закон і ритм життя, що смерть перемагають.

Це предківське Різдво . . . таке старе, предвічне  
І вічно молоде, новим життям налите,  
Це таїнство Христа, що родиться рік-річно,  
Щоб сонцем невечірнім світ весь просвітити.

\*  
\*

Різдво . . . І з України благовість прилине,  
Що прадідів здійснились найдорожчі мрії:  
Нова зоря заблисла в рідній верховині  
І Сонце Правди сходить в Київській Софії.

## НОВИЙ РІК

Женуть роки, летять . . . мов долею прокляті.  
Мов діти громовиць і лютих сніговій:  
Як довго цвітки щастя треба нам шукати?  
Чи сонцем заблистить світанок наших мрій?

Чи прийде Рік Новий — великий, Богом даний,  
Народжений з Христом під коляд віщій спів?  
Чи благовість нову, що згинули тирани,  
Трембіта нам з карпатських сповістить верхів?

Так! Прийде він до нас, відкриє брами волі,  
Зорею опромінить шлях до рідних хат,  
Нещасних обніме, кріпких в бою очолить,  
Вогнем спалить п'ятно чужих тюремних крат.

І мирно попливуть роки у вічне море,  
Забудеться доба воєн і лихоліть,  
Господня благодать на доли зійде й гори,  
Новий засяє світ у райдузі століть.

**У СВІТЛІ ВЕЛИКОДНЬОГО РАНКУ**

*Великдень: радість, блиск, розспівані простори,  
Розгойдалися дзвони, реуться в височінь . . .*





## ВЕЛИКОДНІЙ РАНОК

У чорні звої оксамиту  
Ховала ніч останки зір.  
Ударив дзвін — і нишком, скрито  
Вона втекла в бездні гір.

Ударив дзвін — і зорі-перли  
Посипались на небозвід,  
Плакучі верби сльози втерли  
Та з усміхом глядять на світ.

— Що сталося? — питає море.  
— Це свято свят, вершок чудес, —  
Звіщає сонце, — щезло горе,  
Пропала смерть! Христос Воскрес!

— Христос Воскрес! — озвались гори.  
— Воістину! — гримить з небес,  
Захвилювалися простори,  
Закликали: „Воскрес, воскрес!”

Збудились люди: сонце, радість . . .  
Спросоння думають: „Невже ж?”  
— Мов ніч, злоба минула й зависть —  
Звіщає дзвін: Христос Воскрес! —

На вулицях юрби народу,  
Святкова одіж, писанки . . .  
Дівчат співучі хороводи  
Виводять співи-гагілки.

Старенька церква оживас.  
Блиститъ в іконах золота,  
Вгорі непереможно сяє  
Любов Воскреслого Христа.

## ХРИСТОС ВОСКРЕС

Христос воскрес! Збудись, озвись воскресний  
дзвоне,

То пташкою щебеч, то громом загрими,  
Хай линуть в рідний край твої врочисті тони,  
Бо вже Христос воскрес . . . воскреснемо і ми.

Христос воскрес! Не час на горе і розпуку,  
Співаймо гучно всі, хоч скрізь вогні пожеж,  
Бо серед моря сліз, гармат жажливих гуку  
Воскресне наш народ, як і Христос воскрес.

Христос воскрес! Радій сплюндрований мій  
Краю,  
Чорнозем твій поглине блиск ворожих лез,  
Хвилина! І кати так щезнуть, як щезають  
Дими! А ти ликуй, співай „Христос воскрес”.

Христос воскрес, брати, між нами Він витає,  
Друг друга обнімим, бо радість ця без меж!  
Простімо людям злим, хай Бог не пам'ятає  
Лукавих їхніх діл. Бо це ж Христос воскрес!

Христос воскрес! Збудись, озвись воскресний  
дзвоне,  
Співай воскресний гимн могутніми грудьми,  
Хай чують це нові тирани-фараони,  
Що вже Христос воскрес . . . воскреснемо і ми.

## ВОСКРЕСНА УТРЕНЯ

Весна! Великдень! В хвилях дзвонів  
Пливають вершки церковних веж,  
Засяли соняшно ікони,  
Як рознеслось „Христос Воскрес”.

Кадильний дим — пахучі квіти,  
Воскресні гимни — спів пташок,  
Обійми, радісні привіти,  
Барвистий усміх писанок.

Христа рід людський прославляє:  
Воскреслий Бог нас перевів  
Від смерти до життя і раєм  
Обдарував своїх синів.

День Воскресіння! Світлом Божим  
Осяймо волю, ум, чуття  
І вірмо: Правда переможе,  
І вгору піднесім серця.

Співають небеса, ликує  
Левада, гай, мрійливий ліс,  
Вселенна весело святкує,  
Христос бо радість всім приніс.

Замовкли скарги і прокльони,  
Пекельна щезла сила зла,  
Остався Бог, воскресні дзвони  
І з небом з'єднана земля.

Весна! Великдень! В хвилях дзвонів  
Пливуть вершки церковних веж,  
Засяли соняшно ікони,  
Як рознеслось „Христос Воскрес”.

## С Л О В О

*Споконвіку було Слово,  
І в Бога було Слово,  
І Бог був Слово (Ів. 1, 1)*

Воно було у небі споконвіку:  
Ідея, Мудрість, Джерело буття,  
Ікона Бога, всіх створінь без ліку . . .  
Було в Нім Світло, Правда і Життя.

Воно було могутнє, повне слави —  
Дзвінкий мотив в симфонії століть,  
Воно було покірне і ласкаве  
І як Дитя зійшло з небес на світ.

Сплили на землю ріки благодатей,  
На людський біль — цілющий мир-бальзам,  
А Слово вчило вірити й прощати  
І не коритись ложним ідолам.

Були слова нікчемні і свавільні —  
Пекельних сил отруйний тиміям . . .  
Й загнали Слово в челюсті могильні  
І осквернили Непорочний Храм.

Замовкло Слово, а слова невпинно  
Викрикують, очорнюють, кленуть!  
І моляться удавано-невинно  
І засівають ворожнечу й лють.

Та прийде День — озветься Боже Слово  
І щезне повінь богохульних слів

І благовісно, радісно, святково  
Воскресне світ із темряви віків.

Нова глава — в історії творіння,  
Буття новий божественний пролог:  
Не буде більше смерти, ні терпіння,  
А буде Слово, Логос, буде Бог.

## ПРАЗНИКІВ ПРАЗНИК

Празників Празник і Цар над царями  
Сходить у райдузі світлих мереж,  
Радісно світ привітав гагілками,  
Благовістивши: Христос Бог воскрес!

В церкві воскресні стихири лунають,  
Сяють розмолені лики ікон,  
Ангели й люди Христа прославляють,  
Що переміг смертю смерти закон.

Темряви сили й пекельні страхіття  
Згинули, щезли, мов сніг на весні,  
Дзвони нам грають про мир, довголіття,  
Вічну щасливість звіщають пісні.

Віра, надія, любов воскресають,  
В серці навидимі крила ростуть,  
Небо й земля веселяться, співають,  
Стелиться цвітом життя тверда путь.

Вірю, що й Ти, Україно, врочисто  
Встанеш, воскреснеш в Великий свій День,  
Мов та весна, запашна й промениста,  
Загомониш хороводом пісень.

Встанеш у славі з могили неволі,  
Встанеш в красі, нове чудо чудес,  
З рідних святинь, свідків горя й недолі,  
Вістка полине: Він справді воскрес!



Празників Празник і Цар над царями  
Сходить у райдузі світлих мереж,  
Радісно світ привітав гагілками,  
Благовістивши: Христос Бог воскрес!

## І ВІН ВОСКРЕС

І Він воскрес! Хрестом любови  
Він царство злоби розгромив :  
І приборкав ад, порвав окуви  
Гріха, смерть смертю умертвив !

Він лють тиранів, фарисеїв  
Покірним серцем подолав  
І кріпко взявши жезл Мойсеїв.  
Нам шлях до волі показав.

За Ним ідімо! Крізь пустині,  
Крізь жар, спрагу і рев вітрів  
Прямуймо в далі голубині ,  
До вод цвітучих берегів.

І прийде День, що Єрихону  
Облудні мури затремтять,  
Як від Карпатських гір до Дону  
Воскресні дзвони заgrimлять.

І оживуть сумні пустелі,  
Розвіється сибірська тьма,  
У рідні вернуться оселі  
Христос, Великдень і Весна.

\*\*

Христос Воскрес! Душа радіє  
І серце з Богом розмовля,  
А ген за обрієм синіє,  
Мов рай, обіцяна земля.

## СВЯТО НАДІЇ

І хоч під снігом байраки стогнали  
І люта північ ув'язнила світ  
І хоч кайдани льодові брязчали . . .  
То вже весну звіщає первоцвіт.

І хоч в полоні фальшу і облуди  
Мільйони ще спасіння-волі ждуть,  
І гірш тварин там животіють люди . . .  
То вже нові борці до бою йдуть.

І хоч на душу смуток налягас  
І гострим вістрям біль нам серце рве.  
Хоч чорна ніч примарою блукає . . .  
То десь на дні надія ще живе.

Вона живе і піднімає крила,  
До сонця лине, до блакитних плес,  
І дзвонами усміхнена й щаслива  
Благовістить нам, що Христос Воскрес!

Благовістить, що бурі й сніговії  
Минуться, смертоносний згине кат-мороз,  
Бо вже на Сході День Новий жевріє,  
З весною й сонцем йде до нас Христос.

Іде Христос у славі перемоги,  
Прогнавши смерть у безвість забуття,  
Переступає наших душ пороги,  
Приносить нам Великдень і Життя.

## ЗРУЙНОВАНИЙ ХРАМ

*„Зруйнують храм цей, а я його  
за три дні поставлю” (Іоанн 2, 19)*

Стоїть похилений, скелет без іскри духа,  
Поломані хрести, збезчещений вівтар,  
Внутрі вода і сніг, шаліє завірюха,  
Стоїть каліка храм, немов сліпий кобзар.

Стоїть всіма забутий, кпини для безбожних.  
Полинялі Святі, безкрилий Серафим,  
Лиш часом уночі, як сплять чужі сторожі,  
Мольби до неба шле хтось, мов кадильний дим.

Не так було колись . . . У празники, неділі  
Молився нарід тут у повені світил,  
Співав не людський хор, а Херувими в тілі.  
Пишалися Святі під блиск панікадил.

Настав червоний рай, прийшло Різдво останнє.  
Веселих коляд спів так сумно гомонів,  
Останній раз дзвонили дзвони на прощання,  
А потім, мов кошмар, проклін страшних років.

Минає швидко час, зима не йде, лютує,  
Угроблений Христос, закритий Божий храм.  
У каторзі народ, тиран же бенкетує,  
Приносить жертви злим, диявольським божкам.

Та День гряде: Христос у великодній ранок  
Розгромить царство зла, воскресно вдарить  
дзвін,

І волі нам новий народиться світанок,  
Тоді й Господній храм постане із руїн.

Прибуде люд, і храм іконами святими  
Заблисне, заgrimить на літургії хор,  
І вістку понесуть на крилах Серафими,  
Що з мертвих встав, ожив, воскрес старий  
собор.

## ВЕЛИКДЕНЬ І ХРИСТОС

Світає . . . мерехтять у сутінках святині  
Свічки, на плащаниці рани, сльози, кров . . .  
І нагло радість, спів, в простори голубині  
Несеться благовість : перемогла Любов!

Задивлений в блакить небесного склепіння,  
З багатством Божих ласк, вінком пахучих  
рож,  
Зі сонцем у руках, з глибин жаху і тління  
Осяяно воскрес Прославлений Христос.

Воскрес! . . . Воскресли й ми з могил гріху  
і смерти  
Та йдемо за Христом до обріїв ясних,  
Крізь гамір життєвий, терпіння, труд і жертви  
Воскресний кличе дзвін до подвигів святих :

Щоб сміло йшли вперед у бій за ідеали,  
Щоб не спиняли нас пустині, океан,  
І на твердім шляху, щоб падали й ставали  
Та з Господом ввійшли у рідний Ханаан.

\*\*  
\*

І прийде осінь знов і туга журавлина.  
Пожовклий, сірий лист, насуплена зима.  
Та в серці буде спів і молодість орлина  
І з сонцем загостить усміхнена весна.

І буревійно час летітиме роками  
Із вихром лихоліть і маревом загроз,  
Та не злякає нас! Небесними шляхами  
Новий вже сходить світ: Великдень і Христос!

## З ХРИСТОМ ДО ПЕРЕМОГ

Замучили Христа, а Він воскрес у славі,  
Глумилися . . . а Він простив і переміг,  
Могилу стерегли опричники лукаві,  
А Він воскрес і знищив смерть, брехню і гріх.

Це таїнство терпінь і велич Воскресіння  
Повторюється все в історії віків,  
Жорстокість, зрада, гнів і Божий дар спасіння  
Сплітаються в одне і в драмі наших днів.

Не стало Пастиря . . . і підлі фарисеї  
Радіють, розпинають Церкву і народ,  
Не знають нерозумні, що святі ідеї  
Не згаснуть, а мов зорі мерехтять з висот.

Забули, що пшеничне зерно не загине  
В землі родючій, видасть многократний плід.  
Що Бог нас береже в неволі й на чужині  
І Великоднім Ранком заясніє Схід.

І як Христос колись, скатовані й закуті,  
Важкий несемо хрест, та йдемо без тривоги.  
Бо щезнуть мов мара гнєсбителі могутні,  
А ми з Христом діждемось світлих перемог!



## УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЛИКДЕНЬ

Великдень . . . радість, блиск, розспівані  
  простори,  
Розгойдалися дзвони, рвуться в височінь . . .  
І сонце золоте в небеснім омофорі  
Воскресний грає гимн в симфонії створінн.

Мов писанка собор, мальована весною,  
Життя й надії символ, вічної краси,  
В іконах мерехтить він славою святою,  
Заслужаний в дзвінкі пасхальні ірмоси.

Крізь гори і моря, в вишиванім хітоні  
Іде із рідних піль, крізь обріїв блакить,  
З завітчаним хрестом в божественній долоні  
Прославлений Христос і світ благословить.

\*\*  
\*

І хоч пливуть роки, століття проминають,  
Вмирають покоління, родяться нові,  
Великдень — той самий, як небо те безкрас,  
Безсмертне в нім життя і з ним ми все живі.

Коли ж неволі гніт мов сон страшний  
  минеться,  
Жорстокий пропаде закон чужих вельмож,  
Ще більше заблистить і дзвонами озветься  
Великдень Український, світлий як Христос!

## **ВРАЖЕННЯ З ІТАЛІЇ**

*Пожовклі сторінки старої епопеї,  
Закаменілий світ героїв і богів.*

## РИМСЬКІ РЕФЛЕКСИ

Стоїть мов вартовий, мов відблиск легіонів,  
Над Тибром, на горбках, старий імперський  
Рим,

Колишній володар народів і колоній,  
Тепер в незнану путь задивлений пільгрим.

Геройства Цезаря і велич Ціцерона  
Втекли в імлу руїн, на форуму майдан,  
Тут мучеників кров колись пливла червона,  
В пурпурі одягнувсь новітній Ватикан.

Рим — місто-парадокс: минуле і сучасне,  
Христос і суєта, світ грішних і святців,  
Поганий і прекрасний, вічний і дочасний . . .  
Тут молоти й серпи у сяєві хрестів.

Куди прямує Рим у цих часах трагічних,  
Питаємо себе, в добі важких змагань  
Стоятиме на скелі Божих правд відвічних,  
Чи на піску змінливих людських мудрувань.

Стоїть мов вартовий, мов відблиск легіонів,  
Відлуння давнини — імперський славний Рим,  
Колишній володар в історії полоні,  
Забрив в модерний світ і тужить за старим.

## УКРАЇНСЬКИЙ РИМ

Де золотом Господні храми сяють,  
Говорять мури мовою віків,  
Де серенади італійські грають . . .  
Новий зродився Київ там і Львів.

В мозаїках блистить Свята Софія,  
В Ї іконах — велич Божих діл,  
Це батьківщини символ і надія,  
І Патріярха Йосифа Престіл.

Нова твердиня правди і науки  
Збирає нас розсіяних, слабких,  
Дас знання, бере в незримі руки,  
Підносить духа до вершин ясних.

Життям ченців у східнім благочесті.  
В аскезі, праці, в містиці молінь  
Живуть у Студіоні серцем чисті :  
Світила для грядучих поколінь.

В чужому Римі клаптик України  
Для нас придбав Покійний Патріярх.  
Щоб ми вже не були раби уклінні.  
Але господарі в своїх правах.

Де золотом Господні храми сяють.  
Минуле зустрічається з новим.  
Де ночі серенадами лунають . . .  
Заблис у славі Український Рим.

## ПОМПЕЇ

Під сонцем золотим задумливі Помпеї,  
Мов привиди стоять у поході віків,  
Пожовклі сторінки старої епопеї,  
Закаменілий світ героїв і богів.

Здається, вчора ще життя тут клекотіло,  
І вуличками мчались римські повозки,  
Журилися, сміялись, плакали й раділи  
Патриції й раби, старці і юнаки.

І нагло смертна ніч . . . Везувій Прометеїв  
Вогонь жбурляє, в ляві топить все живе . . .  
Потонули, згоріли чарівні Помпеї,  
Осталось місто-тінь, бездушне і мертво.

Заблукані пташки ще часом заспівають,  
Комашка забринить і вигляне з тріщин  
Травичка боязка, десь грімко залунають  
Туристів голоси . . . й розвіються мов дим.

Меланхолійний спокій без турбот, змагання  
Окутує віками місто-мавзолей,  
І Гераклітове пригадує навчання:  
Щливе у безвість все, минає, „панта рей” . . .

## ВЕЗУВІЙ І ПОМПЕЇ

Везувій і Помпеї . . . нерозривна пара,  
Мов чоловік — дружина, рідний брат — сестра,  
Та не любов їх лучить, тільки пімста й кара,  
Важкий проклін завис над ними мов мара.

У юності своїй гордилися обоє:  
Помпеї — розкошами любої краси  
І ласками Венери й мов колишня Троя  
Не чули, що говорять віщі голоси.

Везувій все вважався ідеалом сили  
І до небес піднявся дужий як колос  
І грізно потрясав міста і морські хвилі,  
І Помпеї ж глузували з тих його погроз.

Розлючений Везувій вибухнув вогнями  
І лявою залляв . . . Помпеям вже кінець!  
Та потім занедужав і лежить безтямний,  
Безсилий вже Везувій, немічний старець.

Трагізмом з'єднана ця нерозривна пара,  
Лихої долі витвір — жертва і тиран,  
В містерії століть це візія кошмарна:  
Зруйновані Помпеї й вигаслий вулкан.

## ОСТРІВ КАПРІ

Пишається в сонці, купається в морі,  
Любується пальмами, хлюпотом хвиль,  
Мрійливі відкриє закоханим зорі  
И лягає спочити у темряві скель.

А вранці красками веселки жевріє,  
На плесах пливе емеральдових вод,  
Надхнення поетів, залюблених мрія,  
Це рай, Божий май із блакитних висот.

Старинний Тиберій шукав тут дозвілля,  
Багатих манило безжурне життя,  
Та щастя не в винах шипучих і в віллах.  
А в зорях і в морю, в любові Творця.

Лиш той, кого шум кипарисів вітає,  
І морських русалок приваблює спів,  
Хто в скелях стрімких тайн піратів шукає . . .  
Лиш той чарівний Капрі світ зрозумів.

Пишається в сонці, купається в морі,  
Запрошує всіх у свій пальмовий гай.  
А тим, що вже їдуть, на шлях силпе зорі  
І хлюпотом хвиль шле останнє „прошай”.

## НА МОНТЕ КАСІНО

На прощу ідуть, мов ченці, Апеніни,  
В руках несуть свічі палаючих зір,  
Їх дзвонами кличе до Монте Касіно  
Задивлений в небо старий монастир.

Колись тут на місці поганського храму  
Монашу обитель святий Бенедикт  
Створив і відкрив життя вічного браму  
Для тих, що чужий їм пустий світу крик.

Шаліли і тут темні сили геснни,  
Наїзників варварських орди страшні  
Пустошили й птиці залізні вогненні  
Зі смертю літали в останній війні.

Та зло проминуло . . . немов на Таворі  
Відроджений, світлий стоїть монастир,  
Про Бога говорить . . . і слухають гори  
І зоряно небо звіщає нам мир.

Прийшли богомольці, вже ждуть Апеніни . . .  
Світає . . . погасли свічки срібних зір,  
Їх ранком вітає із Монте Касіно  
У вічності сонцю старий монастир.



**ЗА ЄДНІСТЬ ЦЕРКВИ І НАРОДУ**

*Народе, будь вірний Христові і Церкві,  
Народженій в хвилях Дніпра, в Україні.*





На горному засів сідалищі в соборі  
Наш Патріярх. Здавалосьь — це Софійський  
Храм . . .  
Здавалосьь : Київ, Львів, Дніпро і Чорне море  
Братались, сонце волі знов засяло нам.

\*\*  
\*

Окутували землю сумерки вечірні,  
Осінню думу вітер грав на деревах,  
Та в нас в серцях весна і радощі безмірні:  
Мов сонце, нам з'явився рідний Патріярх.

## ПРИВІТ ПАТРІЯРХОВІ

Привіт, Патріярше, Господній Пророче!  
Для нас Ти надія і Божий наказ!  
Ти шлях і світильник у темряві ночі,  
І голос, що кличе: гряде волі час!

Нам кажеш: кріпиться у силі Господній,  
Боріться за правду, бо правда це Бог,  
І зрушите гори пожмурі, холодні,  
Здобудете волі безцінний чертог.

Чужим не служіть для мамони і слави, —  
Незрячих картаєш і духом малих, —  
На Бога надійтесь і душі лукаві  
Він вам перемінить на душі Святих.

Ти мужньо стоїш, мов скеля в час бурі,  
Незламний, могутній зі словом грімким,  
З вогнем, що палить, загроває, гартус,  
Стоїш, мов Мойсей з заповітом святим.

Тобою звіщає Господь свої пляни,  
Кус у граніті: „За Церкву й народ!“  
Даремно лютують новітні Датани,  
Даремно противляться Силі з висот.

Скінчиться неволя. минеться руїна,  
Ти нас поведеш у ясну далечінь,  
Туди, де нас кличе Христос, Україна,  
Крізь море й пустині до рідних святинь.

\*\*  
\*

Привіт, Патріярше! Хай стежка терниста  
Засяє веселкою, мов самоцвіт,  
Хай Бог береже Тебе й Мати Пречиста,  
Тебе обдарують вінком **многих** літ!

## ГЛАВА І ПАТРІЯРХ

*Блаженнішому Патріярхові Йосифові  
з нагоди 90-ліття Його народження*

В руці владичий посох, камилавка біла  
На ясному чолі, задумливість в очах,  
А в грудях дух борця, пророча велич, сила . . .  
Це Божий Післанець . . . Глава і Патріярх.

Дев'ятдесятий рік життя Твого, Владико,  
Минає серед праці, жертви і терпінь,  
Та зуб часу не знищить діл Твоїх великих,  
Все житимеш в серцях грядучих поколінь.

Із приходом Твоїм на волю, Патріярше,  
Зійшла нова доба світанком золотим,  
До города Петра приніс Ти правду нашу  
І нам здвигнув на славу Український Рим.

Не пімени московські й західні прелати  
Писатимуть для нас свавільний свій закон,  
Бо у Вселенській Церкві твориш рідну хату,  
Яку вже не скує чужий сухий канон.

До єдності палким нас словом закликаєш,  
Бо єдності від нас жде Церква, Бог, Народ,  
Бо єдність — найсильніша зброя й подолає  
Всі наступи ворожі безбожницьких орд.

В дев'ятдесятий рік мандрівки життєвої  
Прийми щирсердечний вдячний наш привіт,

Хай Бог Тебе хоронить ласкою святою.  
Китицю дасть Тобі благих і многих літ.

\*\*  
\*

Маєстатична постать . . . Східні панегії  
Завішені на грудях, глибоко в очах  
І біль і бистрий ум і молодечі мрії . . .  
Це Божий Післанець . . . Глава і Патріярх.



## ПОМЕР НАШ ПАТРІЯРХ

Помер наш Патріярх! І заридали дзвони,  
Ранить ножем болюча вістка нашу грудь,  
Чому Ти залишив борців своїх загони?  
Чому Ти відійшов в безповоротну путь?

Чому Ти відійшов, як вороги лютують  
І стогне у неволі Церква і народ,  
А рабство і зрадливість душі нам руйнують,  
Чому Ти відійшов в час бурі і негод?

І сумом оповились Юр, Свята Софія,  
Заплакав Київ, Львів і Український Рим,  
Невже ж пропало все? Загинула надія,  
Служитимемо знов володарям чужим?

Та ні! Не тлінь і смерть Твоя мета остання,  
Хоч тілом Ти помер, то духом все живий,  
Не смуток і журба, а праця і змагання  
За праведний закон — Твій заповіт святий!

Із попелищ мов фенікс віра виростає,  
Окрилює, кріпить, говорить: з нами Бог!  
Над димом панахид життя нестримно сяє  
І до нових, воскресних кличе нас епох.

\*\*

Помер наш Патріярх, живуть Його ідеї,  
Засіяні мов зерно на пухкій ріллі,  
Він житиме в серцях борців, нових Мойсеїв,  
І до обіцяної нас Він заведе землі.

## ЗАПОВІТ ПАТРІЯРХА

*Головні думки Завіщання Патріярха Йосифа  
у віршованій формі*

*„Якщо цей Заповіт не буде у кожній українській родині, кожним українським священиком і кожним українським єпископом знову й знову читаний, роздумуваний, взятий до серця, підтверджений, виконаний. Якщо тим Заповітом не будете жити, тоді я побоююся, що Українська Церква не була зідною такого Пастиря. Нехай це не стане дійсністю!” — о. Веренфрід ван Стратен)*

На саях сиджу . . . мої втомлені очі  
Потойбіч глядять, де весни вічний Схід.  
Та серце зболіле іти ще не хоче  
І кров'ю святий пише вам Заповіт:

Народе, будь вірний Христові і Церкві.  
Народжений в хвилях Дніпра, в Україні.  
Будь вірний ї і в терпіннях і в жертві.  
Це зірка в Христовій вселенській родині.

Моліться, працюйте, знання здобуйте.  
Ви прадідів славних геройський народ!  
Злих духів незгоди з сердець виклинайте,  
Не вміщуйте рабство в китицю чеснот!

Чи в рідному краю, чи десь на чужині  
Змагайтесь за волю, права, ідеали . . .  
І в душах будуйте собори-святині,  
Щоб віри вогні в них постійно палали.

До єдності вас закликаю, Владики.  
Наслідуйте пастирів ревних, святих,  
Мужів Української Церкви великих.  
Які не ступають слідами чужих.

Не будьте житкі, малодушні, байдужні.  
Як це в Одкровенні дуж бачив Йоанів.  
А будьте рішучі, свідомі і мужні  
І Бог дасть вам силу гігантів-титанів.

И до вас моє слово, ченці й монахині,  
Що прикладом служите в грішних часах.  
Служить своїй Церкві й не йдіть за чужими  
Кличами, Схід рідний — ваш правильний  
шлях!

Кажу вам: важливі ідеї церковні —  
Традицій, Помісности, Патріярхату —  
Це дійсніть живуча, віддайтесь їм вповні!  
Підступних не слухайте слів бюрократів.

Хай гимн Патріярший все дзвінко лунає  
У ваших святинях й новий Патріярх.  
Незнаний ще, сонцем до вас завітає  
И озветься знов Бог в його віщих словах.

Хай єдність між нашими сяє Церквами.  
Нас лучать уже з православними спільні

Традиції скідні, тож будьмо братами,  
А в єдності станемо сильні і вільні.

Боріться! У зброю вдягніться Господню!  
Бо не проти людських, а демонських сил  
Змагаєтесь, скиньте нечистих в безодню,  
Поможе вам Бог і святий Михаїл.

У римській мене поховайте Софії,  
Як воля настане, тоді нехай вірний  
Мене прийме Юр наш, найбільша ж це мрія —  
Спочити в Софії . . . у київській, рідній.

\*\*

На саях сиджу . . . мої втомлені очі  
Вже тужно глядять у новий, вічний світ.  
Як волі здійсняться видіння пророчі,  
У вдячній молитві й мене пом'яніть.

## АЛЬМА МАТЕР

*(Присвячено світлій пам'яті Слуги Божого митрополита Андрія, засновника Української Богословської Академії у Львові; її Ректорові, Професорові і визначному науковцеві, Блаженнішому Патріярхові Йосифові, та всім Професорам, Студентам і Працівникам цієї високої Української Наукової Установи)*

У городі Льва, там, де Юр чуда творить,  
Де в ніч листопадну сміється весна,  
Де в імені Бога пророки говорять,  
Де воля родилась незломна, міцна . . .

Там сонцем засяла святиня науки,  
Надхнення обнови і творчих ідей,  
Це та Альма Матер, яку в Божі руки  
Віддав під опіку засновник Андрей.

І мури холодні життям там жевріли,  
А дух летів вгору й зорів на верхах,  
Там візії й думи безсмертні Могили  
Леліав Блаженніший наш Патріярх.

Нові там герої росли й гартувались,  
Нові там кували духові мечі,  
„За Церкву й народ!“ — безнастанно лунали  
І сплячих будили могутні кличі.

Коли ж мов скитальців слідами Енея  
У світ нас загнали вітри хуртовин,

То нас супроводила постать Андрея,  
А Бог Патріярха післав нам у Рим.

Повернемось ще ми до тебе, наш Львове,  
Із мурів твоїх, Альма Матер, святих  
Грімке „Гавдеамус” крізь парки шовкові  
Полине до соняшних бань золотих.

І Ти, Патріярше, повернешся з нами!  
Твій кутий в граніті твердий заповіт  
Мов голос Господній дзвенить над віками . . .  
Прийми, Патріярше, наш щирий привіт!

## ЦЕРКВИ РІДНОЇ ТВЕРДИНЯ

*(З нагоди 15-літнього ювілею заснування парафії св. Володимира і Ольги в Чикаго)*

Прошло п'ятнадцять літ . . . Та все стоїть  
картина:

Неділя в липні, сонце, Літургії час,  
А Патріярх звіщає радісну новину,  
Що створено нову парафію для нас.

Що створено для Церкви рідної твердиню.  
Це овоч боротьби, молитви і зусиль,  
Оаза запашна у кам'яній пустині,  
Гіблійний корабель серед бурхливих хвиль.

І виріс наш Собор, брат Юра і Софії,  
Верхами золотими пнеться до небес,  
Він дзвоном розганяє хмари безнадії,  
Говорить нам про Бога, віру, світ чудес.

Говорить нам про предків древню княжу  
славу,  
Про хрест Андріївський на горах над Дніпром,  
Про Володимирську нескорену державу,  
Пречистої Покров над рідним Києвом.

До праці ми взяли із запалом посвяти,  
Ніщо не спинить нас — злоба, ні гнів, докір!  
Нам приклад Патріярх і дух Його завзятий,  
Дух вільний, невмирущий, що стримить до зір.

Шануємо минуле, глядимо в майбутнє,  
Нам „Бог і Україна” — вічний заповіт,  
Як люди ми слабкі та вірою могутні,  
Живий здвинули храм, новий помісний світ.

І хоч часи грядуть непевні і жорстокі . . .  
Нам бурі не страшні, ні темних сил хаос,  
Міцна основа в нас апостолів, пророків,  
А каменем наріжним сам Ісус Христос.



## ВЕЛИЧ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Полиньмо думками в добу світлу, рідну . . .  
Забудьмо буденну життя сушту,  
Святкуймо об'єднано, радісно й гідно  
Хрещення народу річницю святу.

Хай Київ у славі століть нам воскресне,  
Очищена вийде з Дніпрових глибин  
Нова Українська Держава й заблисне  
На Сході світилом з небесних вершин.

Хай хрест і тризуб Володимирів сяє  
І темрява щезне ворожих, злих сил,  
Хай гомоном дзвонів Софія заграє  
І лицарі встануть з забутих могил.

Полиньмо думками в добу світлу, рідну . . .  
Забудьмо буденну життя сушту  
Й молитвою, ділом, могутню й свобідну  
Привернемо нації велич святу.

## ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

Врочистий ювілей . . . Тисячоліття славне,  
Хрестилась Україна Духом у Дніпрі,  
Апостольські здійснились візії прадавні:  
З'явився Хрест Святий на київській горі.

Вже Триєдиний Бог з небес на землю сходить,  
Освятчує Йордан в Дніпрових берегах,  
Занурившись в воді, оновлені виходять  
Хорообрі русичі з хрестом й мечем в руках.

Ось храми мерехтять в красі золотоверхій,  
І Богородичний нас береже Покров,  
А Божа благодать нам сяє, не померкне  
І в чорну ніч століть нас визволить з оков.

Поцілувавши хрест, стиснули меч іскристий,  
Змагаємось за Бога, віру, рідний край,  
Вступили ми на шлях геройський і тернистий,  
Єдиний шлях спасіння, що веде у рай.

Зневіра нам чужа, ідемо без упину  
Крізь темряву, вогні, агонії голгот  
До великодніх піль нової України,  
Що зійде мов Христос із зоряних висот.

Врочистий ювілей . . . Тисячоліття слави,  
Відроджені Хрещенням — сильні і святі  
Відродимо Христову Церкву і державу,  
Ввійдемо у нові століття золоті.

## З М І С Т

	стор.
ПЕРЕДМОВА	7
НА ГРАНІ ДВОХ СВІТІВ	
І с х о д	13
В Україну	15
Молебень	16
Таїнство буття	18
Прихід весни	19
Р і к а	20
Процання	21
Г о р и	22
Захід сонця	23
Осіння картина	24
Заграва осени	25
Біла казка	26
УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО	
Три празники	29
Містерія Різдва	30
Предвічний Бог	32
Різдвяний спомин	33
Різдво іде	34
Народжується Бог	35
Прийшло Різдво	36
Українське Різдво	37
Новий Рік	38

## У СВІТЛІ ВЕЛИКОДНЬОГО РАНКУ

Великодній ранок .....	41
Христос Воскрес .....	43
Воскресна Утреня .....	44
С л о в о .....	46
Празників Празник .....	48
І Він Воскрес .....	50
Свято надії .....	51
Зруйнований храм .....	52
Великдень і Христос .....	54
З Христом до перемог .....	56
Український Великдень .....	57

## ВРАЖЕННЯ З ІТАЛІЇ

Римські рефлексії .....	59
Український Рим .....	60
П о м п е ї .....	61
Везувій і Помпеї .....	62
Острів Капрі .....	63
На Монте Касіно .....	64

## ЗА ЄДНІСТЬ ЦЕРКВИ І НАРОДУ

Патріарх між нами .....	67
Привіт Патріархові .....	69
Глава і Патріарх .....	71
Помер наш Патріарх .....	73
Заповіт Патріярха .....	74
Альма Матер .....	77
Церкви Рідної Твердиня .....	79
Велич Тисячоліття .....	81
Хрещення України .....	82

